

efter Aften fyldtes af Bourgoisiet, der selv maatte hen at høre hende saa dristigt udslynge det „uartige Ord“. Stykket er en grov, men skarp Satire over de snævert opdragte unge Damer, der af Trang til Frihed drages mod det frivole, det simple, saa de tager plumpere Ord i Munden end selv den jævne Folkets Datter bruger, idet de jager efter den saakaldte „moderne“ Jargon.

Alt i alt er Udførelsen af „Pygmalion“ udmærket, og Forestillingen har ogsaa, trods de trykkede Tider, trukket godt Hus.

Parterret.

Kvinden og Krigen.

Af *Carrie Chapman Catt*,
Præsident for Kvindernes internationale Kvindevalgretsalliance.

—o—

Mr. Steyn, som var Præsident i Fristaten Orange paa Boerkrigens Tid, fortalte mig, da jeg besøgte Sydafrika, at Kvinderne rundt paa Gaardene i Transwaal og Fristaten Orange i ét Aar frembragte nok af Føde og Hjælpemidler til at underholde Hæren paa Feltfod i tre Aar.

Jeg kom i Tanker om denne

Udtalelse ved Førsteminister Vianis Appel til Frankrigs Kvinder. Han opfordrede dem til at fuldende det Høstarbejde, som Mændene havde maattet forlade, da de kaldtes under Vaaben.

„Hveden er ikke slaaet,“ sagde han, „og Vinhøstens Tid nærmer sig. Jeg beder jer at holde Livet i Gang paa vore Marker, fuldende dette Aars Høst og berede Jorden til næste Høst.“

Amerikanske Turister, som flygtede til London for hurtigst mulig at slippe bort fra Krigens Omraade, skriver, at paa hver Vej i Frankrig saa man Kompagnier af unge Mænd marschere til Fronten, medens paa hver Mark hulkende Kvinder sled af alle Kræfter for at udføre det Arbejde, Mændene havde maattet forlade. De behøvede ingen Appel fra Førsteministeren. De er allerede i Færd med at gøre det Arbejde, som Kvinder i alle Lande har gjort i Krigstider: Kvinders Arbejde plus Mænds Arbejde.

Med Hjerter tunge af Angst, uden nogen Inspiration af Menneskemasser, af Musik, af patrioti-

ske Opraab, af Heltegerninger, af Lyst til Eventyr, bærer de Byrderne, saa godt de kan. Hvis ikke Kvinder i Mark, Fabrik og Butik tog den Gerning op, som Mændene har lagt ned, hvis ikke de skaffede Føde til Hæren og Pengeafgifter til at betale de uhyre Krigsomkostninger, vilde enhver Nation gaa til Grunde, selv om hver eneste Soldat var en Alexander eller en Napoleon.

Mænd, som har haft den Gave at kunne skelne virkelige Tilstande ud fra forudfattede Teorier, har længe indrømmet denne Kendsgerning, men det blev den tragiske Boerkrig forbeholdt at levere et Bevis tydeligt nok til, at alle kunde se det.

Englænderne oprettede „Concentrationslejre“, og samlede i disse Lejre Kvinderne og Børnene fra Gaardene. Derved stoppede de selv op for den Kilde, som skulde tilføre Hæren Føde og Klæder paa en mere virkningsfuld Maade, end nogen Erobrer i Historien før har gjort det.

Denne tragiske Foranstaltning bragte imidlertid ikke Krigen til

Et Aarstid efter deres Giftermaal fødte hun en Datter, deres eneste Barn, som hun lige til den Dag, hun blev fængslet, plejede og opdrog med den inderligste Æmhed.

1784 blev Roland Generalinspektør over Manufakturterne og Fabrikerne i Lyon, hvor Familien derfor tog Bopæl. Hun gjorde i de følgende Aar flere Rejser med sin Mand og brugte paa disse sine Øjne og Øren godt, hvor hun kom frem. Det var dog først og fremmest de forskellige Folks Institutioner hun ønskede at kende og de Love, som sikrer Folket dets Rettigheder.

Ved Synet af Englands veldyrkede Marker sagde hun: „Man føler, at hvert eneste Menneske her, hvem han saa er, regnes for noget, og at en Haandfuld Rigmænd ikke udgør Nationen.“

Imidlertid nærmede den store franske Revolution sig og varslede paa flere Maader sit Komme. Ludvig XVI's

Kongemagt var at ligne med et Skib uden Ror, der hverken kunde modstaa Stormene eller skaffe sit Flag respekteret.

Fra sit afsides Hjem i Omegnen af Lyon havde Madame Roland med største Spænding fulgt Begivenhedernes Udvikling i Paris: Sammenkaldelsen af Rigsstænderne i Versailles, Nationalforsamlingen, Bastillens Ødelæggelse, Menneskerettighedernes Erklæring. De udskrevne Valg til den lovgivende Forsamling bragte hende omsider midt op i Begivenhederne. Lyon valgte Roland til at repræsentere dens finansielle og industrielle Interesser i den lovgivende Forsamling, hans Hustru fulgte ham til Paris. Hun skriver: „Jeg ilede til Forsamlingens Møder, jeg saa den mægtige Mirabeau, den mærkelige Cazalès, den dristige Maury, den kolde Barnave. Jeg bemærkede med Foragt paa de „sortes“ (Højres) Side den Godtkøbs Overlegenhed, som man træffer hos Folk, der er vant til

at repræsentere, som taler et slebent Sprog og har fornemme Manerer; men den Styrke, som Forstanden og det Mod, som Retskaffenheden giver, den filosofiske Begavelse, den Sagkundskab, som hentes i Studereværelset, og den Veltalenhed, som tilegnes bag Skranken, maatte sikre dem Sejren, som sad paa venstre Side, forudsat, at de alle var rene af Hjerte og formaaede at holde sammen.“

Paa venstre Side sad Forsamlingens betydeligste Mænd og aandfuldeste Talere, de Mænd, som Historien har givet Fællesnavnet Girondinerne, og til hvem Ægteparret Rolands Navn saa uløselig skulde knyttes, at det med Rette er bleven sagt, at Girondinerne hverken i Medgang eller Modgang har haft mere trofaste Støtter, mere overbeviste Tilhængere, mere uforfærdede Forsvarere, mere trofaste Venner end Roland og hans Hustru.